

DOŚWIADCZENIE PRAWNE W ZAKRESIE ZABEZPIECZENIA WARUNKÓW WYKONYWANIA I ODBYWANIA KARY W POSTACI POZBAWIENIA WOLNOŚCI

W artykule przeanalizowano podstawowe międzynarodowe akty prawne, których normy są regulowane przez warunki wykonania i odbywania kary w postaci pozbawienia wolności. Przeprowadzono analizę porównawczą w zakresie zgodności ustawodawstwa Ukrainy z normami międzynarodowymi. Przeprowadzono analizę regulacji ustawodawczych w zakresie warunków wykonywania i odbywania kary w różnych państwach.

Słowa kluczowe: ustawodawstwo karno - wykonawcze, minimalne standardowe zasady postępowania z więźniem, warunki, zmiana, resocjalizacja.

***Tetiana Myroniuk**
doktor nauk prawnych,
docent Katedry
Kryminologii oraz
Prawa Karnego
Wykonawczego
Narodowa Akademia
Spraw Wewnętrznych
(m. Kijów, Ukraina)

INTERNATIONAL LEGAL EXPERIENCE OF MAINTENANCE OF A MODE OF EXECUTION AND PUNISHMENT SERVING IN IMPRISONMENT

This article provides a brief analysis of the main international legal instruments, rules which regulate the mode of execution and serving sentences of imprisonment. Comparison for compliance with the legislation of Ukraine with international standards. The analysis of legislative regulation providing the performance and penal around the world.

Keywords: penal legislation, the Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners, treatment, correction, re-socialization.

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИЙ ДОСВІД ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕЖИМУ ВИКОНАННЯ І ВІДБУВАННЯ ПОКАРАННЯ У ВИДІ ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ

У статті здійснено короткий аналіз основних міжнародно-правових актів, норми яких регулюють режим виконання і відбування покарань у виді позбавлення волі. Здійснено порівняння щодо відповідності законодавства України міжнародним нормам. Проведено аналіз законодавчого регулювання забезпечення режиму виконання та відбування покарань в різних країнах світу.

Ключові слова: кримінально-виконавче законодавство, Мінімальні стандартні правила поводження з ув'язненими, режим, виправлення, ресоціалізація.

Соціальна, політична, економічна та ідеологічна криза суспільства, погіршена криміногенна обстановка неминуче вплинули і на функціонуванні кримінально-виконавчої служби України, яка перебуває в процесі реформування та постійно отримувала негативні оцінки щодо своєї діяльності з боку державних і громадських структур. Одним з критеріїв оцінки рівня цивілізованості держави є стан цієї системи, ставленням суспільства до людей, що тримаються в місцях позбавлення волі, умов їх тримання і життя, демократії і гуманізму в ньому.

Основне завданням пенітенціарної системи є виправлення і ресоціалізація засуджених. Однак уже багато років воно виконується незадовільно, а матеріальний і побутовий стан установ пенітенціарної служби не відповідає елементарним вимогам, не говорячи вже про міжнародні стандарти. Криза кримінально-виконавчої системи торкнулася як законодавчої, так і організаційної сфер за всіма її основними напрямками — виховним, режимним, побутовим, кадровим та ін.

Існуючі складнощі в місцях позбавлення волі у певній мірі доповнюються відсутністю визначення ролі режиму в процесі виконання позбавлення волі, засобів його забезпечення,

а також його ефективності. Режим як комплексна соціально-правова категорія та правовий інститут є виразником суттєвості кримінального покарання у виді позбавлення волі, яке до сьогодні залишається основним і найбільш ефективним засобом боротьби зі злочинами.

Відповідно до стаття 3 КВК України Україна має враховувати рекомендації міжнародних організацій та договорів з питань виконання покарань і поведження з засудженими, режиму виконання та відбування покарання у виді позбавлення волі. Це положення відповідає ст. 9 Конституції України, в якій зазначено, що чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства України. Укладення міжнародних договорів, які суперечать Конституції України, можливе лише після внесення відповідних змін до Конституції України. У ряді випадків міжнародні норми мають пріоритет над національними.

Отже, в кримінально-виконавчому законодавстві враховуються міжнародно-праві норми не в повному їх обсязі, а тільки ратифіковані норми-рекомендації, які не мають обов'язкового характеру для України, хоча і підлягають максимальному врахуванню в правотворчій діяльності. В Мінімальних стандартних правилах поведження з ув'язненими наголошується, що не всі ці правила можна застосовувати повсюдно і одночасно.

Міжнародно-правові акти, що мають значення для кримінально-виконавчого законодавства України, це перш за все Загальна декларація прав людини, прийнята Генеральною Асамблеєю ООН 10 грудня 1948 р., Статут Організації Об'єднаних Націй, Декларація основних принципів правосуддя для жертв злочинів і зловживання владою 1985 р. та ін. [1, с. 3-231; 128].

Міжнародно-правовими актами, що містять в собі норми-рекомендації, які представляють значний інтерес для кримінально-виконавчого права України необхідно віднести такі: 1) Мінімальні стандартні правила поведження з ув'язненими, затверджені 30 серпня 1955 р. Першим конгресом ООН з попередження злочинності і поведження з правопорушниками в Женеві [2]; 2) Мінімальні стандартні правила ООН щодо судочинства відносно неповнолітніх (Пекінські правила), 1985 р.; 3) Кодекс поведінки посадовців з підтримки правопорядку. Резолюція Генеральної Асамблеї ООН 1978 р.; 4) Принципи медичної етики, які стосуються ролі працівників охорони здоров'я в захисті ув'язнених або затриманих осіб від тортур та інших жорстоких, нелюдських або принижуючих гідність видів поведження і покарання. Резолюція Генеральної Асамблеї ООН 1982 р.; 5) Зведення принципів захисту всіх осіб, що піддаються затриманню або ув'язненню в будь-якій формі, 1989 р.; 6) Міжнародний пакт про цивільні і політичні права 1966 р. (ратифікований СРСР в 1973 р. і набув чинності в 1976 р.).

Потрібно відзначити, що положення перерахованих міжнародно-правових актів застосовуються для визначення лише основ правового статусу осіб у сфері кримінальної юстиції, а деякі з них мають безпосереднє відношення до виконання покарань і поведження із засудженими

Серед великої кількості міжнародно-правових актів, що мають як загальне, так і безпосереднє значення для кримінально-виконавчого права України, слід виділити, перш за все, два акти: Мінімальні стандартні правила поведження з ув'язненими і Європейські пенітенціарні (тюремні) правила.

Мінімальні стандартні правила поведження з ув'язненими є одними з якнайповніших і докладних міжнародних документів, що визначають основи поведження з особами, позбавленими волі [2, с. 230–319]

У Правилах вказано, що вони не мають статусу обов'язкових в міжнародному праві, а «призначені лише для того, щоб на основі загальноновизнаних досягнень сучасної думки і з урахуванням основних елементів найбільш задовільних в даний час систем, висловити те, що звичайно вважається за правильне з принципової і практичної точок зору в області поведження з засудженими і управління закладами» (ст. 1).

У ч. 1 Правил викладені основні вимоги до тюремного утримування. Вони встановлюють, що «ніхто не може бути прийнятим до в'язниці без відповідного наказу про ув'язнення, подробиці якого заносяться в реєстр». При поміщенні засудженого у в'язницю йому слід надати письмову інформацію, що стосується правил поведження із засудженими, дисциплінарних вимог, дозволених засобів отримання інформації і подання скарг. Неписьменних необхідно інформувати усно. Відомості про кожного засудженого повинні бути правильно записані. Різні категорії засуджених повинні триматися роздільно,

наприклад, чоловіки і жінки, засуджені і не засуджені, малолітні і дорослі (ст. 7, 8). Умови тримання засуджених повинні відповідати санітарно-гігієнічним вимогам. Там, де засуджені ночують в камерах або кімнатах, кожен повинен мати у своєму розпорядженні окрему камеру або кімнату. Якщо ж є спільні камери, то утримувати в них осіб необхідно тільки після ретельного відбору, «щоб упевнитися, що вони здатні жити разом в таких умовах». Усі приміщення, якими користуються засуджені, повинні відповідати санітарним вимогам (дотримання норм кубатури цих приміщень, їх мінімальної площі, освітлення, опалювання і вентиляції).

Засуджені мають право на чистий і пристойний одяг, постільну білизну, які регулярно міняються. Їм слід надавати достатньо якісну їжу і необхідну кількість питної води (ст. 17-20). Усі в'язні повинні мати нагоду хоча б одну годину на день проводити на свіжому повітрі (ст. 21).

У частині II визначаються правила, застосовні до визначених категорій засуджених.

Правила виходять з декількох керівних принципів. По-перше, засуджених карають шляхом позбавлення волі. Тому тюремна дисципліна не повинна посилювати страждання, які витікають з цього положення. Відповідно до ст. 58 Правил «метою і виправданням вироку до тюремного ув'язнення або взагалі до позбавлення волі є в кінцевому результаті захист суспільства і запобігання злочинів, які загрожують суспільству. Цієї мети можна досягти тільки в тому випадку, якщо після відбуття терміну ув'язнення і після повернення до нормального життя в суспільстві правопорушник ставав не тільки готовим, але і здатним підкорятися законодавству і забезпечити своє існування».

По-друге, тюремний режим повинен по можливості зменшувати різницю між життям у в'язниці і життям на волі, особливо в тому, що стосується особистої відповідальності засудженого. Засуджені повинні бути відповідним чином підготовлені до життя на волі. «У ставленні до ув'язнених слід підкреслювати не їх виключення з суспільства, а ту обставину, що вони продовжують залишатися його членами. Тому громадські організації повинні залучатися усюди, де це можливо, до співпраці з персоналом закладів в цілях повернення ув'язнених до життя в суспільстві» (ст. 61). Головна мета тюремного ув'язнення – прищепити ув'язненим бажання підкорятися законам після звільнення. В кожній в'язниці повинні бути такі послуги, як релігійне обслуговування, освіта, професійна підготовка і орієнтація, вивчення конкретних соціальних випадків і консультації з працевлаштування.

По-третє, необхідний індивідуальний підхід. Слід вживати різних заходів безпеки до різних груп ув'язнених. Найсприятливіші умови ретельно підібраних ув'язнених існують у відкритих закладах. Бажано, щоб кількість ув'язнених, що тримаються в закритих закладах, була не дуже велика задля того, щоб можна було застосовувати індивідуальний підхід. Необхідно також проявляти турботу про ув'язнених після їх звільнення (ст. 62 і 63).

Також, Правила вимагають ретельно відбирати персонал, бо «успішна робота тюремних закладів залежить від сумлінності та гуманності, компетентності й особистих якостей цих співробітників» [3].

Другим значним документом, який має велике значення для розвитку кримінально-виконавчого законодавства і права України є Європейські пенітенціарні правила [4; 5].

Європейськими пенітенціарними правилами приділяється увага загальному підходу до організації внутрішнього розпорядку як одного із важливих елементів режиму (ст. 49 «Внутрішній розпорядок має бути організований в пенітенціарних установах з урахуванням вимог режиму, безпеки та дисципліни з одночасним наданням ув'язненим умов утримання, які забезпечують людську гідність та повне виконання програми заходів відповідно до Правила 25 (передбачати збалансовану програму заходів; надавати засудженим можливість проводити на день стільки часу за межами своїх камер, скільки необхідно для нормальної людської та соціальної взаємодії; дозволяти забезпечувати потреби добробуту засуджених; особливу увагу приділяти потребам засуджених, які стали жертвами фізичного, психологічного або сексуального насильства»); ст. 50 «З урахуванням забезпечення внутрішнього розпорядку, безпеки і режиму, ув'язненим має бути дозволено обговорювати питання щодо загальних умов утримання, їх варто заохочувати доводити ці питання до відома адміністрації пенітенціарної установи».

Вперше європейські пенітенціарні правила вирішують питання про безпеку засуджених і вказують, що «заходи безпеки, які вживаються щодо окремих ув'язнених, повинні бути мінімально необхідними для забезпечення їхнього надійного утримання» і

уточнюють, що «безпека, яка забезпечується фізичними бар'єрами та іншими технічними засобами, має доповнюватися заходами безпеки, які забезпечує аварійний персонал, що спостерігає та знає ув'язнених, які перебувають під їхнім контролем».

Заздалегідь, як вказують європейські пенітенціарні правила, відразу після надходження ув'язнених до установи, мусить провадитися їх оцінка з метою визначення: а) небезпеки, яку вони становитимуть для суспільства у випадку втечі; б) ризику того, що вони спробують втекти або самотійно, або за сприяння ззовні. Кожний ув'язнений мусить утримуватися в режимних умовах, які відповідають цим рівням ризику. Рівень необхідних режимних заходів регулярно переглядається протягом усього періоду перебування особи в ув'язненні.

Європейські пенітенціарні правила визначають головні елементи відповідних творчих режимів. Теорією кримінально-виконавчого права визнано, що головними передумовами успішного виправлення і ресоціалізації є готовність і добра воля самих засуджених і ефективне співробітництво між установою та вільним суспільством. Правила рекомендують, щоб якомога швидше після надходження до установи проводилася оцінка ув'язнених з огляду на те, чи становлять вони загрозу для безпеки інших ув'язнених або в'язничного персоналу чи відвідувачів цих установ, та чи є ймовірність того, що вони самі можуть заподіяти собі шкоду. Мають бути розроблені заходи, які забезпечують безпеку ув'язнених, персоналу пенітенціарної установи та всіх відвідувачів, та які зменшують до мінімуму ризик насильства та інших подій, які несуть загрозу безпеці. Мають також здійснюватися всі можливі зусилля для того, щоб всі ув'язнені могли брати участь у щоденних заходах в умовах безпеки. Засуджені повинні мати можливість контакту з персоналом у будь-який час, у тому числі вночі. У пенітенціарних установах повинні дотримуватися закони країни щодо охорони здоров'я та безпеки.

Персонал, який безпосередньо працює із засудженими, повинен бути навчений методам, які дозволяють йому стримувати агресивних ув'язнених з мінімальним застосуванням сили.

Разом з тим, виходячи із досвіду зарубіжних країн, повинні бути використані такі засоби поліпшення дієвості кримінально-виконавчої системи в таких напрямках: 1) співпраця держав у виробленні міжнародних стандартів в області виконання кримінальних покарань; 2) лібералізація пенітенціарної системи, виправлення та ресоціалізація засуджених; 3) вдосконалення внутрішньодержавних механізмів виконання норм міжнародного пенітенціарного права; 4) пошук варіантів найефективнішого виконання позбавлення волі і засобів впливу на засуджених стосовно злочинців, які можуть бути виправлені; 5) розробка раціональних способів виконання позбавлення волі відносно багатократних рецидивістів та інших категорій засуджених, уперто не бажаючих стати на шлях виправлення. Найефективнішим є суворо індивідуальний підхід, пов'язаний із залученням різносторонніх фахівців, що вимагає крупних матеріальних витрат; 6) розробка проблем надійності оцінки ступеня виправлення засуджених, створення оптимальних умов для плавного переходу від тюремної субкультури до життя після звільнення з пенітенціарної установи, надання звільненому достатньої допомоги в адаптації до життя на волі.

Що стосується питань правового регулювання режиму виконання та відбування покарання у виді позбавлення волі, то вони вирішуються у різних країнах по-різному.

Найбільш схожі рішення прийнято у країнах, які в минулому були республіками СРСР (наприклад, Російська Федерація, Азербайджанська Республіка, Республіка Білорусь, Грузія, Республіка Молдова, Республіка Таджикистан, Естонія та ін.). Спільність колишнього існування породжує вироблення й спільних заходів з попередження рецидивної злочинності.

Відправним визначенням є поняття режиму, вироблене у співпраці країн-учасниць у рамках Міжпарламентської Асамблеї незалежних країн у Санкт-Петербурзі, (представником України був проф. Трубников В. М.) і закріпленим у ст. 82 КВК РФ: «Режим у виправних установах – встановлений законом і відповідними до закону нормативними правовими актами порядок виконання і відбування позбавлення волі, що забезпечує охорону та ізоляцію засуджених, постійний нагляд за ними, виконання покладених на них обов'язків, реалізацію їх прав і законних інтересів; особисту безпеку засуджених і персоналу, роздільне

тримання різних категорій засуджених; різні умови тримання залежно від виду виправної установи, призначеної судом, зміна умов відбування покарання» [6, с. 223-279].

Ідентичні визначення поняття режиму ми бачимо у ст. 73 КВК Республіки Білорусь, У ст. 74 Кодексу Азербайджанської Республіки про виконання покарань: [86, с. 5–52]. У ст. 24 Закону Грузії про ув'язнення під варту: У ст. 77 Кримінально-виконавчого кодексу Казахстану «Основні вимоги до режиму виправних установ»: [7, с. 136–188].

У Законі Естонії про виконання покарань, пов'язаних з ізоляцією від суспільства не міститься окремої норми, в якій було б визначення поняття режиму, проте в багатьох статтях розглядаються його окремі елементи (ст. 8 «Загальні умови тримання у в'язницях закритого типу», ст. 10 «Загальні умови утримання у в'язниці відкритого типу», ст. 12 «Принцип роздільного тримання», ст. 16 «Індивідуальна програма виконання покарання відносно ув'язненого» та ін.).

Орієнтиром як в теорії так і в практиці для нашої держави може стати не тільки законодавче врегулювання, але й довгострокове (протягом багатьох поколінь) здійснення на практиці виконання й відбування покарання у виді позбавлення волі у західних країнах для використання у себе в процесі реформування української пенітенціарної системи, а також виявлення прогресивних тенденцій у діяльності установ виконання покарань. Система виконання кримінальних покарань повинна стати більш відкритою, менш формалізованою, а головне – орієнтованою на вирішення основного завдання: виправлення і ресоціалізацію засуджених і повноцінне їх включення в життя суспільства після відбування покарання.

Будь-який позитивний досвід поведження із засудженими слід упроваджувати в практику роботи в даний час, а не тоді, коли вже складеться певна післяреформена ситуація у виконанні покарання.

Ефективність системи виконання покарання сьогодні визначається ресоціалізацією засуджених та їх соціальною адаптацією після звільнення, під якою слід розуміти тривалий процес, що має в своїй основі складний комплекс психолого-педагогічних, економічних, медичних, юридичних і організаційних заходів, спрямованих на формування у кожного засудженого здібності й готовності до включення після відбуття покарання в звичайні умови життя суспільства.

Цей процес припускає засвоєння елементарних норм, цінностей і знань, необхідних і достатніх для того, щоб бути включеними в життя суспільства.

Країни Європейської співдружності вже накопичили достатній досвід виправлення і ресоціалізації злочинців, що відбували покарання у вигляді позбавлення волі. Не дивлячись на національні й інші особливості, їх досвід дозволить заощадити час і уникнути помилок в перебудові діяльності установ, виконуючих кримінальні покарання, врахувати свої місцеві умови і розробити, можливо більш ефективну, українську систему виправлення і ресоціалізації осіб, що переступили закон і що знаходяться в місцях позбавлення волі.

Достатньо ефективно всі ці питання вирішуються у кримінально-виконавчому законодавстві Федеративної Республіки Німеччини (ФРН). З XVI ст. аж до теперішнього часу характерною рисою кримінально-виконавчої політики Німеччини була конкуренція мети діяльності по виконанню кримінальних покарань у виді позбавлення волі: страхання і знешкодження злочинця (захист суспільства від злочинних посягань) з одного боку і його ресоціалізація (виправлення виховання) – з іншого. Історія пенітенціарної системи Німеччини показує, що не дивлячись на факти регресу в деякі періоди, кримінально-виконавча політика йде напрямом гуманізації поведження з ув'язненими, підвищення рівня гарантій дотримання їх основних прав, а також в прагненні їх ресоціалізації в процесі виконання покарання [8, с. 184–190; 9; 10, с. 88–92; 11, с. 64–68; 22, с. 27–31; 13, с. 33–36, 14].

Виконання кримінальних покарань в Німеччині знаходиться в компетенції Міністерства юстиції ФРН і регламентується Федеральним законом, який набув чинності з 1 січня 1977 р. Перед установами, виконуючими покарання, законодавець поставив головне завдання, що полягає в такій організації виконання покарань, при якій засуджений після звільнення був би здатний нести соціальну відповідальність за свою поведінку і жити в суспільстві, не порушуючи законів. Найголовнішим завданням системи виконання покарань є законслухняне життя засудженого після звільнення [13, с. 22–24].

Іншими словами – установи виконання покарань повинні випускати зі своїх стін людей, які виправилися, пройшли етапи ресоціалізації, й готові жити в нових умовах на волі. Цим ідеям присвячені майже усі статті Кримінально-виконавчого кодексу ФРН.

Не дивлячись на те, що закон про виконання кримінальних покарань єдиний для всіх земель ФРН, умови для його реалізації в кожній федеральній землі різні. Однією із земель, що добилася найбільших успіхів у справі виправлення і ресоціалізації засуджених до позбавлення волі, є земля Північний Рейн-Вестфалія, де проживає близько 18 % населення всієї Німеччини.

У зв'язку з тим, що причини злочинної поведінки залежать від безлічі особистих і соціальних чинників, для вирішення завдання виправлення і ресоціалізації злочинців необхідний до кожного з них диференційований, індивідуальний підхід, що припускає використання найефективніших форм і методів соціально-виховної роботи. З цією метою в землі Північний Рейн-Вестфалія створена психологічна служба, є спеціальна тюрма-розподільник, що є одночасно діагностичним центром. Тому всі повнолітні, які мають громадянство ФРН, засуджені до позбавлення волі на термін більше двох років, після набрання вироком чинності направляються в цю тюрму, яка розташована в м. Хаген.

Також свої позитивні особливості виконання покарання є і у Франції. Пенітенціарна система Франції є складовою частиною Міністерства юстиції і безпосередньо підпорядковується адміністративному органу, який називається «Тюремна адміністрація».

Франція достатньо обережно (втім, як і більшість інших європейських країн) застосовує до своїх громадян таку міру покарання, як позбавлення волі, і такий запобіжний захід, як утримання під вартою, справедливо вважаючи, що в більшості випадків ізоляція людини від суспільства зовсім не сприяє його виправленню і ресоціалізації. Дуже широко у Франції застосовуються такі заходи, як умовне засудження з випробувальним терміном, суспільно корисні роботи, штрафи.

Середня тривалість утримання ув'язненого в місцях позбавлення волі у Франції складає 8 місяців, а в слідчому ізоляторі – 4,2 місяці. У французьких тюрмах широко використовується умовно-дострокове звільнення. [15].

Свої особливості виконання і відбування покарання у виді позбавлення волі існують у Сполучених Штатах Америки (США) [16, с. 78–80]. Ув'язнені в США утримуються як у тюрмах (prison), так і в ізоляторах тимчасового утримання (jail), де тримаються підслідні, а також відбувають покарання засуджені на невеликі терміни.

Кажучи про необхідність упровадження у вітчизняну практику зарубіжного досвіду виконання покарань, слід зазначити, що пенітенціарна система США мало чого дає позитивного і повчального для нашої кримінально-виконавчої системи.

В американських тюрмах так само, як і в Україні, є камери на 60–80 чоловік, примушених до постійного і найтіснішого спілкування один з одним, проте спостерігається й інша крайність. У виправних установах типу «макси-макси», обладнаних електронними засобами контролю і спостереження, здійснюється ідея щонайповнішої ізоляції в'язня. Він відбуває покарання в одиночній камері, обладнаній душем і туалетом, відкритим майданчиком для прогулянок і вправ; він одержує посилене харчування і при цьому знаходиться в повній ізоляції від собі подібних. Систему, яка надає ув'язненому «життєвий простір» площею в один метр, ми схильні назвати нелюдською. Але з повним правом це визначення може бути застосовано і стосовно систем, що прирікають людину на багаторічну самотність. Вся різниця лише в структурі цієї нелюдності: фізичні страждання скорочені до мінімуму, тоді як етичні доведені до максимуму.

У США існує широка мережа неурядових організацій, які опікуються проблемами виправних закладів. У кожному виправному закладі передбачено штатні посади капеланів. Як правило, такі громадянські об'єднання є фінансово незалежними та суттєво допомагають у реабілітації в'язнів. У Техасі, де кримінально-виконавча служба є лідером в галузі співпраці з громадськими організаціями, провідними організаціями такого типу є Міжнародна релігійна місія «Всесвітнє Тюремне Служіння» та всеамериканська громадська організація Білла Гласса «Жити Перемагаючи», які успішно співпрацюють з техаським Департаментом більше 30 років. Вони є ініціаторами, основними спонсорами та організаторами цілого ряду спеціалізованих програм та проектів, спрямованих, перш за все, на соціальну реабілітацію, духовне відродження та ресоціалізацію засуджених. Деякі з

ініційованих цими організаціями програм нині використовуються й іншими організаціями подібного типу в інших штатах [17].

У Великобританії серйозно ставляться до релігійних переконань ув'язнених, тому при в'язницях часто функціонують цілі релігійні комплекси–храми для протестантів, католиків і мусульман. Крім того, молоді англійці, що знаходяться в місцях позбавлення волі, мають нагоду дистанційно вчитися в коледжах, опанувувати професію. Тому, вийшовши на свободу, колишні ув'язнені мають шанс знайти пристойну роботу.

У Швейцарії існує близько 170 установ для виконання вироків суду і примусових актів. Також є близько 20 середніх і крупних виправних установ, де міститься від 100 до 200 ув'язнених. І лише в двох виправних установах країни міститься більше 300 ув'язнених. У середньому кількість осіб, що знаходяться в місцях позбавлення волі, коливається в межах 5 тис. Для Швейцарії характерно те, що в цій країні існують приватні виправні установи

У сфері управління Державної пенітенціарної служби України функціонує 177 установ. При цьому в установах виконання покарань та слідчих ізоляторах, розташованих на території, що контролюється українською владою, трималось 70 873 осіб. Україна відноситься до держав з найвищими показниками ув'язнених на 100 тис. наелення (в середньому 347,7), Азербайджан (417), Грузія (541,2).

Отже, точне і неухильне дотримання прав, свобод і законних інтересів засуджених є підставою успішного здійснення всіх вимог режиму виконання і відбуття покарання і, зрештою, досягнення цілей покарання.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Международные договоры, определяющие стандарты обращения с правонарушителями и организацию исполнения уголовных наказаний // Уголовно-исполнительное право : [сборник нормативных актов] / Пономарев П. Г., Радкенич В. С., Селиверстов В. И. – М., 1997. – С. 3–231.
2. Международная защита прав и свобод человека : сб. документов / [сост. и авт. вступит. статьи Г. М. Мелков]. – М., 1990. – 672 с.
3. Як змусити стандарти працювати : практичний посібник по ефективному застосуванню міжнародних тюремних правил / «Донецький Меморіал». – Донецьк : Східний видавничий дім, 2001. – 212 с.
4. Европейські пенітенціарні правила. Рекомендація Ради Європи К (2006) 2 / «Донецький Меморіал». – Донецьк, 2006. – 36 с.
5. Европейські стандарти утримання в'язнів / Харківська правозахисна група ; [худож.-оформлювач І. Гаврилюк]. – Х. : Фоліо, 1998. – 112 с.
6. Уголовно-исполнительный кодекс Российской Федерации // Уголовно-исполнительные кодексы / «Донецкий Мемориал». – Донецк, 2004. – С. 223–279.
7. Уголовно-исполнительный кодекс Республики Казахстан // Уголовно-исполнительные кодексы / «Донецкий Мемориал». – Донецк, 2004. — С. 136–188.
8. Бриллиантов А. Система исполнения уголовных наказаний в Швейцарии / А. Бриллиантов // Преступление и наказание. – 1997. – № 9. – С. 33–35.
9. Бурцев А. Н. Организация спорта в учреждениях уголовно-исполнительной системы ФРГ / А. Н. Бурцев // Вопросы юриспруденции. – 2005. – № 2. – С. 184–190.
10. Бурцев А. Н. Пенитенциарная система Германии в XVI – нач. XXI вв. (историко-юридическое исследование) : автореф. дис. на соискание ученой степени канд. юрид. наук : спец. 12.00.01 «Теория и история государства и права ; история политических и правовых учений» / А. Н. Бурцев. – Екатеринбург, 2007. – 18 с.
11. Бурцев А. Н. Правовое регулирование труда заключенных в ФРГ / А. Н. Бурцев // Трудовое право. – 2007. – № 3. – С. 88–92.
12. Бурцев А. Н. Типі учреждений по исполнению уголовных наказаний в виде лишения свободы в ФРГ / А. Н. Бурцев // Судебная и правоохранительная системы : проблемы и перспективі развития в современной России : материалы V Межрегиональной научно-практической конференции, 10 ноября 2006 года). – Екатеринбург : Уральская государственная юридическая академия, 2007. – С. 64–68.

13. Бурцев А. Н. Уголовно-исполнительное право и пенитенциарная система ГДР в 1949–1990 годах / А. Н. Бурцев // Уголовно-исполнительная система : право, экономика, управление. – 2007. – № 1. – С. 27–31.

14. Чухин И. В тюрьмах Германии / И. Чухин // Преступление и наказание. – 1997. – № 5. – С. 33–36.

15. Уголовній кодекс Франції / науч. ред. и предисловие к.ю.н., доц. Н. Е. Крілової и к.ю.н., доц. Л. В. Головки ; пер. с фр. Н. Е. Крілової. – М. : 2002. – 650 с.

16. Пантелеев В. Пенитенциарная система штата Иллинойс (США) / В. Пантелеев // Ведомости уголовно-исполнительной системы. – 2000. – № 1. – С. 78–80.

17. Звіт за результатами службового відрядження Голови Державного департаменту України з питань виконання покарань до штату Техас Сполучених Штатів Америки в період з 21 по 29 січня 2007 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.kvs.gov.ua>.

INTERNATIONAL LEGAL EXPERIENCE OF MAINTENANCE OF A MODE OF EXECUTION AND PUNISHMENT SERVING IN IMPRISONMENT

T. MIRONYUK

Social, political, economic and ideological crisis of society, aggravated crime situation inevitably affected the functioning of the Penitentiary Service of Ukraine, which is in the process of reforming and always received negative assessments of their activities by the state and public structures. One of the criteria for assessing the level of civilization of the state is the state of the system, the attitude of society towards people who are held in detention, their living conditions and life, democracy and humanity in it.

The main objective of the prison system is correct and re-socialization of prisoners. But for many years it has performed poorly, and financial institutions and home state prison service does not meet the basic requirements, let alone international standards. The crisis of the penitentiary system has affected both the legislative and institutional spheres in all its main areas - educational, operating, domestic, human resources and others.

The current difficulties in prison supplemented to some extent lack of definition of the role in the implementation of the regime of imprisonment, their means of support and efficiency. Mode as a complex socio-legal category and Law Institute is an expression of materiality criminal punishment of imprisonment, which to this day remains the primary and most effective means of combating crime.

According to Article 3 of the CEC of Ukraine Ukraine should take into account the recommendations of international organizations and treaties on penal and treatment of prisoners, the regime and execution of sentence of imprisonment. This provision corresponds to Art. 9 of the Constitution of Ukraine, which states that international treaties ratified by the Verkhovna Rada of Ukraine, are part of the national legislation of Ukraine. The conclusion of international treaties that contravene the Constitution of Ukraine is possible only after appropriate amendments to the Constitution of Ukraine. In some cases international norms take precedence over national.

So, penal legislation takes into account international law not to their full extent, but only ratified standards, recommendations, not binding for Ukraine, although subject to a maximum take into account in law-making. In the Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners states that not all of these rules can be applied universally and simultaneously.

International legal acts relevant to the penal legislation of Ukraine, is primarily the Universal Declaration of Human Rights adopted by the UN General Assembly on 10 December 1948, the Charter of the United Nations Declaration of Basic Principles of Justice for Victims of Crime and Abuse authorities in 1985 and others. [1, p. 3-231; 128].

International regulations that contain rules, recommendations of major interest to the Penal Law of Ukraine must include the following: 1) Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners, adopted Aug. 30, 1955 The first UN Congress on Crime Prevention and the treatment of offenders, Geneva [2]; 2) UN Standard Minimum Rules on proceedings regarding juvenile (Beijing Rules), 1985 .; 3) Code of Conduct for Law Enforcement Officials from. General Assembly resolution 1978 .; 4) Principles of Medical Ethics concerning the role of health professionals in the protection of prisoners and detainees from torture and other cruel, inhuman

or degrading treatment or punishment. General Assembly resolution 1982 .; 5) Summary of principles for the protection of all persons subjected to detention or imprisonment in any form, 1989 .; 6) The International Covenant on Civil and Political Rights 1966 (ratified by the USSR in 1973 and came into force in 1976).

It should be noted that the provisions of these international legal instruments are used to determine only the bases of the legal status of individuals in the criminal justice system, and some of them are directly related to the execution of sentences and the treatment of prisoners.

Among the large number of international instruments that have both a general and immediate importance to the penal law of Ukraine, should be made, first of all, two acts: the Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners and the European Prison (prison) rules.

Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners are among the most complete and detailed international documents defining the framework treatment of persons deprived of their liberty [2, p. 230-319]

The Rules specify that they do not have the status of binding international law, and "are intended to generally recognized based on the achievements of modern thought and with the main elements of the most satisfactory in the present system, express what is usually considered for correctly with fundamental and practical points of view in the treatment of prisoners and management of institutions "(Art. 1).

In part. I Regulations set out the basic requirements for maintenance of the prison. They establish that "no one can be taken to prison without a corresponding order of detention, the details of which are recorded in the register." When placing sentenced to jail he should provide written information concerning the rules of treatment of prisoners, disciplinary requirements, authorized means of obtaining information and making complaints. Illiterate should be informed orally. Information on each convict must be properly recorded. Different categories of prisoners should stay separate, for example, men and women, convicted and not convicted, young adults (Art. 7, 8). The conditions prisoners must meet hygiene requirements. Where prisoners sleep in their cells or rooms, each must have the separate chamber or room. If there is a common camera, keep these individuals need only after careful selection, "to ensure that they are able to live together in such conditions." All premises used by prisoners must meet sanitary requirements (compliance with the cubic capacity of the premises of minimal space, lighting, heating and ventilation).

Prisoners have the right to a clean and decent clothes, bed linen, regularly changed. They should provide enough high-quality food and drinking water required number (p. 17-20). All prisoners should have the opportunity to at least one hour a day to spend outdoors (p. 21).

Part II determined rules applicable to certain categories of prisoners.

Rules out several guidelines. First, prisoners punished by imprisonment. Therefore prison discipline should not aggravate the suffering that stem from this provision. According to Art. 58 Rules "purpose and justification of a sentence to imprisonment or even to deprivation of liberty is ultimately the protection of society and prevent crimes that threaten society. This goal can be achieved only if after serving a term of imprisonment and return to normal life in society offender became not only willing, but also able obey the law and to ensure its existence. "

Second, the prison regime should be possible to reduce the difference between life in prison and life in the wild, especially in regard to the personal responsibility of the convicted person. Prisoners should be properly prepared for life in the wild. "The treatment of prisoners should emphasize not their exclusion from society, and the fact that they remain members. Therefore, civil society organizations should be involved wherever possible in cooperation with the staff of institutions in order to return prisoners to life in society "(p. 61). The main purpose of imprisonment - prisoners instill a desire to obey the laws after release. Each prison should be services such as religious services, education, training and orientation, the study of specific social cases and employment counseling.

Thirdly, it requires an individual approach. It should take various precautions to different groups of prisoners. Favorable conditions are carefully selected prisoners in open institutions. It is desirable that the number of prisoners held in closed institutions was not very large in order to be able to apply individually. It should also take care of the prisoners after their release (Art. 62 and 63).

Also, the rules require carefully selected staff, for "the successful work of prison establishments depends on the integrity and humanity, competence and personal qualities of employees" [3].

Another significant document, which is important for the development of penal law and the rights of Ukraine is the European Prison Rules [4; 5].

European prison rules focuses on the general approach to internal regulations as one of the important elements of the regime (Art. 49 "Internal Rules must be organized in prisons with the requirements of regime security and discipline while providing conditions of prisoners, which provide human dignity and full implementation of the program of measures pursuant to Rule 25 (provide a balanced program of activities, to provide to prisoners the opportunity to spend a day as much time outside their cells as necessary for proper human and social interaction; let meet the needs of the welfare of prisoners, pay special attention to the needs of prisoners victims of physical, psychological or sexual abuse) "Art. 50" Subject to the provision of internal order, security and regime, prisoners should be allowed to discuss issues of common welfare, they should be encouraged to bring these issues to the attention of prison administration ".

For the first time the European Prison Rules decide on the safety of prisoners and suggest that "security measures taken for individual prisoners should be the minimum necessary to ensure their safe keeping" and specify that "the security that is provided by physical barriers and other technical means, must be complemented by measures of security that provides emergency staff knows and observes the prisoners under their control. "

In advance, as indicated by the European Prison Rules, immediately after the prisoners to an institution, should be carried out evaluation to determine: a) the danger they constitute to the public in the event of escape; b) the risk that they will try to escape either alone or with assistance from outside. Each prisoner was kept in operational conditions that correspond to these levels of risk. The level of necessary operational measures are reviewed regularly throughout the period of stay of inmates in person.

European Prison Rules define the main elements relevant creative modes. The theory of penal law recognized that the main prerequisites for successful correction and re-socialization is the willingness and goodwill of most prisoners and effective cooperation between the institution and a free society. The rules recommend that as soon as possible after admission to the institution evaluated detainees given to whether they are a threat to the safety of other inmates or prison staff or visitors of these institutions and whether there is a possibility that they may cause yourself harm. Measures should be developed to ensure the safety of prisoners, prison staff and all visitors and which reduce to a minimum the risk of violence and other events that threaten security. They have also implemented every possible effort to ensure that all prisoners can participate in daily activities in safety. Prisoners should be able to contact staff at any time, including at night. In prisons must comply with the country's laws on health and safety.

Staff who work directly with prisoners shall be trained in techniques that allow it to restrain aggressive prisoners with minimal use of force.

However, based on the experience of foreign countries should be used such means to improve the efficiency of the penal system in the following ways: 1) cooperation of States in the development of international standards in the execution of criminal penalties; 2) liberalization of the prison system, corrections and reintegration of prisoners; 3) improving the internal mechanisms of implementation of international prison law; 4) search is the most effective execution of imprisonment and influence over convicts on the criminals can be corrected; 5) development of sustainable ways to perform prison regarding multiple offenders and other categories of prisoners stubbornly not wanting to take the path of correction. The most effective approach is strictly individual associated with attraction-rounded professionals that require large material costs; 6) the development of reliability evaluation of the degree of correction, creating optimal conditions for a smooth transition from prison subculture to life after release from prison, freed provide adequate assistance in adapting to life in the wild.

With respect to legal regulation and execution of sentence of imprisonment, they settled in different countries in different ways.

The most similar decision was taken in countries which in the past were Soviet republics (for example, the Russian Federation, Azerbaijan, Belarus, Georgia, Moldova, Tajikistan, Estonia and others.). The community of former existence creates and develop joint measures to prevent recidivism.

The starting definition is the concept of regime produced in cooperation of member countries within the Interparliamentary Assembly of Independent States in St. Petersburg (representative of Ukraine was prof. V. Trubnikov) and enshrined in Art. 82 Russian CEC: "The regime in penal institutions - established by law and under the Law of normative legal acts and the order of serving imprisonment, which provides protection and isolation of prisoners permanent supervision, perform their duties, the realization of their rights and law; personal safety of prisoners and staff, separate detention of various categories of prisoners; various detention conditions dependent on the type of correctional institution appointed by the court, change of conditions of punishment "[6, p. 223-279].

Identical definition of regime we see in art. 73 CEC of Belarus, Art. 74 Code of Azerbaijan Republic on execution of punishments: [86, p. 5-52]. In Art. 24 of the Law of Georgia on the detention: In Art. 77 of the Penal Code of Kazakhstan "Basic requirements for the treatment of Corrections" [7, p. 136-188].

The Law Estonian penal associated with isolation from society not contain separate rules, which would be the definition of the regime, but in many articles dealt with its individual elements (Art. 8 "General conditions in prisons Closed" Art. 10 "General conditions in open type prison" Art. 12 "The principle of separate detention" Art. 16 "Individual program of punishment regarding inmate" and others.).

A reference point both in theory and in practice for our country can become not only the legal framework but also long-term (over many generations) implementation in practice of execution and serving a sentence of imprisonment in western countries for use in their own process of reforming the Ukrainian penitentiary system and detection of progressive tendencies in penal institutions. The system of execution of punishments should be more open, less formal, and most importantly - focused on the main task of correction and resocialization and full inclusion into society after serving their sentence.

Any positive experience of treatment of prisoners should introduce the practice of now, not then, when it was formed some post-reform situation of punishment.

The effectiveness of the system of punishment now determined resocialization and their social adaptation after release in which to understand the long process that is based on a complex set of psychological, educational, economic, medical, legal and organizational measures aimed at developing each sentenced abilities and readiness for inclusion after serving his sentence in the ordinary conditions of society.

This process involves mastering basic norms, values and knowledge necessary and sufficient for it to be included in society.

European Community have accumulated sufficient experience corrections and re-socialization of offenders serving sentences of imprisonment. Despite the national and other features, their experience will save time and avoid errors in the restructuring of institutions executing criminal punishment, considering their local circumstances and develop, it may be more efficient, Ukrainian system of corrections and resocialization of persons who have transgressed the law and are in prison.

Enough effectively all these issues are addressed in the penal law of the Federal Republic of Germany (FRG). From the XVI century. until now a feature of penal policy of Germany was competition for the purpose of execution of criminal penalties of imprisonment, fear was a criminal and disposal (protecting society from criminal assault) on the one hand and his resocialization (correction education) - on the other. The history of the prison system in Germany shows that despite the evidence of regression in some periods, penal policy direction is humanizing treatment of prisoners, increased guarantees of their fundamental rights and in an effort to re-socialization process of punishment [8, with. 184-190; 9; 10, pp. 88-92; 11, c. 64-68; 22, p. 27-31; 13, p. 33-36, 14].

Enforcement of criminal penalties in Germany is the responsibility of the Ministry of Justice of Germany and is regulated by federal law, which came into force on January 1, 1977 before the agencies performing punishment, the legislator has set important tasks is an organization of Corrections, where convicted after release was be able to bear the social responsibility for their behavior and live in society without breaking the law. The most important task of the penal system is a law-abiding life after release of the convicted [13, p. 22-24].

In other words - penal institutions should produce from its walls people vypravlysy, were re-socialization stage, and ready to live in a new environment at large. These ideas are devoted almost all articles of the Penal Code Germany.

Despite the fact that the law on execution of punishments only for all lands of Germany, the conditions for its implementation in each federal state are different. One of the land that has achieved the greatest success in corrections and resocialization sentenced to imprisonment are of North Rhine-Westphalia, where about 18% of the population of Germany.

Due to the fact that the causes of criminal behavior depends on many personal and social factors to solve the problem correction and resocialization of offenders required to each of them differentiated, individual approach, which involves the use of the most effective forms and methods of social and educational work. To this end, North Rhine-Westphalia established a psychological service is a special prison facility that is both diagnostic center. Therefore, all adults, nationals of Germany, sentenced to imprisonment for more than two years after the entry into force of the verdict are sent to this prison, which is located in Hagen.

Also, the positive features of punishment is in France. The penitentiary system in France is part of the Ministry of Justice and reports directly to the administrative body which is called "The prison administration."

France quite carefully (as well as most other European countries) apply to its citizens such punishment as imprisonment and a preventive measure as detention, believing that in most cases, isolation of man from society does not contribute to its correction and resocialization. It is widely used in France, measures such as probation with probation, community service, fines.

The average length of detention in prisons in France of 8 months, and in prison - 4.2 months. In French prisons are widely used parole. [15].

Its performance and features of sentence of imprisonment exist in the United States of America (USA) [16, p. 78-80]. The prisoners held in US prisons as in (prison), and in temporary detention (jail), where defendants are kept and are serving sentences convicted for short periods.

Speaking about the need for implementation in national practice international experience of Corrections should be noted that the US prison system which gives little positive and instructive for our penal system.

In American prisons as well as in Ukraine, there is a camera to 60-80 people, forced to the closest and continuous communication with each other, but there is another extreme. In the prisons of the "maxi-maxi" equipped with electronic means of control and surveillance carried the idea of its full isolation of the prisoner. He is serving his sentence in solitary confinement, equipped with shower and toilet, open space for walks and exercises; he receives a high-calorie diet and thus is in total isolation from their kind. The system, which gives the prisoner "living space" area of one meter, we tend to call inhumane. But rightly this definition can be applied in respect of that doom a person to a multi loneliness. The difference is only in the structure of this inhumanity, physical suffering reduced to a minimum, while ethical brought to the maximum.

In the US, there is a wide network of non-governmental organizations dealing with prison problems. Each correctional facility staff positions provided chaplains. Typically, such civil associations are financially independent and substantially assist in the rehabilitation of prisoners. In Texas, where the Criminal Execution Service is a leader in cooperation with NGOs, leading organizations of this type are international religious mission "World Prison Service" and the All-American NGO Bill Glass "Living Winning", which successfully working with the Texas Department of over 30 years. They are the initiators, the main sponsors and organizers of a number of specialized programs and projects aimed primarily at social rehabilitation, spiritual revival and resocialization. Some of these organizations initiated programs currently used by other organizations of this type in other states. [17].

In the UK serious about the religious beliefs of prisoners in the prisons because there are often targets religious centers, churches for Protestants, Catholics and Muslims. In addition, young Englishmen who are in prison have the opportunity to remotely learn in college, learn a trade. So, coming on the freedom of former prisoners have a chance to find decent work.

In Switzerland, there are about 170 institutions for the implementation of court sentences and coercive acts. There are about 20 medium and large Corrections, which contains from 100 to 200 prisoners. Only two prisons of the country contains more than 300 prisoners. The average number of persons who are in prison, ranges from 5 thousand. For Switzerland characterized by the fact that in this country there are private correctional institution

In the management of the State Penitentiary Service of Ukraine operates 177 facilities. In the prisons and detention facilities located on the territory controlled by Ukrainian authorities kept 70,873 people. Ukraine belongs to the countries with the highest rates of prisoners per 100 thousand. Naelennya (average 347.7), Azerbaijan (417), Georgia (541.2).

So precise and strict observance of the rights, freedoms and legal interests of prisoners is the basis of successful implementation of the regime and execution of sentence and ultimately achieve the objectives of punishment.

REFERENCE:

1. Mezhdunarodnie dogovori, opredelyayushhy'e standarti obrashheny'ya s pravonarushy'telyamy' y' organy'zacy'yu y'spolneny'ya ugolovnix nakazany'j // Ugolovno-y'spolny'tel'noe pravo : [sborny'k normaty'vnix aktov] / Ponomarev P. G., Radkeny'ch V. S., Sely'verstov V. Y'. – M., 1997. – S. 3–231.

2. Mezhdunarodnaya zashhy'ta prav y' svobod cheloveka : sb. dokumentov / [sost. y' avt. vstupy't. stat'y' G. M. Melkov]. – M., 1990. – 672 s.

3. Yak zmusy'ty' standarty' pracuyvaty' : prakty'chny'j posibny'k po efekty'vnomu zastosuvannyu mizhnarodny'x tyuremny'x pravyl' / «Donecz'ky'j Memorial». – Donecz'k : Sxidny'j vy'davny'chy'j dim, 2001. – 212 s.

4. Yevropejs'ki penitenciami pravyl'a. Rekomendaciya Rady' Yevropy' K (2006) 2 / «Donecz'ky'j Memorial». – Donecz'k, 2006. – 36 s.

5. Yevropejs'ki standarty' utry'mannya v'yazniv / Xarkivs'ka pravozaxy'sna grupa ; [xudozh.–oformlyuvach I. Gavry'lyuk]. – X. : Folio, 1998. – 112 s.

6. Ugolovno-y'spolntel'nij kodeks Rossy'jskoj Federacy'y' // Ugolovno-y'spolny'tel'nie kodeksi / «Doneczky'j Memory'al». – Doneczk, 2004. – S. 223–279.

7. Ugolovno-y'spolny'tel'nij kodeks Respubly'ky' Kazaxstan // Ugolovno-y'spolny'tel'nie kodeksi / «Doneczky'j Memory'al». – Doneczk, 2004. — S. 136–188.

8. Bry'lly'antov A. Sy'stema y'spolneny'ya ugolovnix nakazany'j v Shvejczary'y' / A. Bry'lly'antov // Prestupleny'e y' nakazany'e. – 1997. – # 9. – S. 33–35.

9. Burcev A. N. Organy'zacy'ya sporta v uchrezhdeny'yax ugolovno-y'spolny'tel'noj sy'stemi FRG / A. N. Burcev // Voprosi yury'sprudency'y'. – 2005. – # 2. – S. 184–190.

10. Burcev A. N. Peny'tency'arnaya sy'stema Germaniy'y' v XVI – nach. XXI vv. (y'story'ko–yury'dy'cheskoe y'ssledovany'e) : avtoref. dy's. na soy'skany'e uchenoj stepeny' kand. yury'd. nauk : specz. 12.00.01 «Teory'ya y' y'story'ya gosudarstva y' prava ; y'story'ya poly'ty'chesky'x y' pravovix ucheny'j» / A. N. Burcev. – Ekaterynburg, 2007. – 18 s.

11. Burcev A. N. Pravovoe reguly'rovany'e truda zaklyuchennix v FRG / A. N. Burcev // Trudovoe pravo. – 2007. – # 3. – S. 88–92.

12. Burcev A. N. Ty'pi uchrezhdeny'j po y'spolneny'yu ugolovnix nakazany'j v vy'de ly'sheny'ya svobodi v FRG / A. N. Burcev // Sudebnaya y' pravooxranitel'naya sy'stemi : problemi y' perspekty'vi razvy'ty'ya v sovremennoj Rossy'y' : matery'ali V Mezhhregy'onal'noj nauchno-prakty'cheskoj konferency'y', 10 noyabrya 2006 goda). – Ekaterynburg : Ural'skaya gosudarstvennaya yury'dy'cheskaya akademy'ya, 2007. – S. 64–68.

13. Burcev A. N. Ugolovno-y'spolny'tel'noe pravo y' peny'tency'arnaya sy'stema GDR v 1949–1990 godax / A. N. Burcev // Ugolovno-y'spolny'tel'naya sy'stema : pravo, ekonomy'ka, upravleny'e. – 2007. – # 1. – S. 27–31.

14. Chuxy'n Y'. V tyur'max Germaniy'y' / Y'. Chuxy'n // Prestupleny'e y' nakazany'e. – 1997. – # 5. – S. 33–36.

15. Ugolovnij kodeks Francy'y' / nauch. red. y' predy'slovy'e k.yu.n., docz. N. E. Krilovoj y' k.yu.n., docz. L. V. Golovko ; per. s fr. N. E. Krilovoj. – M. : 2002. – 650 s.

16. Panteleev V. Peny'tency'arnaya sy'stema shtata Y'ly'nojs (SShA) / V. Panteleev // Vedomosty' ugolovno-y'spolny'tel'noj sy'stemi. – 2000. – # 1. – S. 78–80.

17. Zvit za rezul'tatamy' sluzhbovogo vidryadzhennya Golovy' Derzhavnogo departamentu Ukrayiny' z py'tan' vy'konannya pokaran' do shtatu Texas Spolucheny'x Shtativ Amery'ky' v period z 21 po 29 sichnya 2007 r. [Elektronny'j resurs]. – Rezhy'm dostupu : <http://www.kvs.gov.ua>.